

Bijlage 1. Toelichting wijziging in maatregelen Paterswoldsemeer

In februari 2018 is door het AB krediet verleend voor de voorbereiding en uitvoering van de eerste fase KRW-maatregelen voor het Paterswoldsemeer (maatregelen 1 t/m 8).

Dit pakket betrof de volgende maatregelen:

1. vispasseerbaar maken kunstwerken
2. afkoppelen polderwater
3. verwijderen opwervende nutriëntrijke sliblaag
4. beperken effecten recreatie
5. beperken inlaat gebiedsvreemd water
6. inrichten moeraszone
7. instellen dynamisch peilbeheer
8. verbeteren waterafvoer
9. onderzoek vermindering overlast blauwalg
10. verminderen emissie nutriënten landbouw en erfafspoeling
11. structuurvisie Meerweg, deelplan oost

Maatregel 9 is in uitvoering, maatregel 10 wordt in DAW-projecten meegenomen en maatregel 11 betrof een provinciaal project.

Het krediet is verleend voor de destijds beoogde maatregelen en op basis van een aantal uitgangspunten en financiële aannames in de definitiefase van het project.

De nadere planuitwerking van de KRW-maatregelen heeft geresulteerd in andere uitgangspunten met behoud van de realisatie van de gestelde doelen. Hieronder zijn in tabel 1 de gewijzigde uitgangspunten en de scopeaanpassing ten opzichte van de kredietaanvraag 2018 weergegeven. De maatregelen die niet genoemd zijn in onderstaande tabel blijven ongewijzigd.

Tabel 1. Samenvatting voorgestelde scopewijziging

<i>Oorspronkelijke scope AB-besluit feb 2018</i>	<i>Voorstel gewijzigde scope</i>	<i>Motivatie</i>
Vispasseerbaar maken kunstwerken (1); twee vispassages tussen Paterswoldsemeer en Piccardthofplas	Eén vispassage naast de Meerschapsstuw, het verwijderen van de balkstuw bij de Veenweg (peilaanpassing) en het deels verdiepen van de watergang en een zijwatergang.	De balkstuw bij de Veenweg zorgt voor dermate veel opstuwing van het water, dat de waterafvoer onvoldoende functioneert. Het tracé is beter vispasseerbaar te maken door het verwijderen van deze stuw. Hierbij dient een peilbesluit voor deze peilvakken genomen te worden.
Afkoppelen polderwater, verbeteren waterafvoer (2 en 8); Afvoercapaciteit Paterswoldsemeer vergroten d.m.v. bouw nieuw gemaal aan het Noord-Willemskanaal	Huidige afvoerroute inclusief kunstwerken, zoals de Meerschapsstuw, vergroten en optimaliseren.	Een nieuw gemaal is onvoldoende effectief (kosten-baten), afwenteling van water naar het buurwaterschap Hunze en Aa's is niet in lijn met vastgesteld beleid. De huidige afvoerroute kan verruimd worden en er is buffercapaciteit aanwezig die benut kan worden mede door het vergroten van de Meerschapsstuw en peilaanpassing in het benedenstroomse gebied.

<p>Afkoppelen polderwater, verbeteren waterafvoer ((2 en 8);</p> <p>Fosfaatbelasting op het meer verminderen door poldergemaal Hoornse Dijk te verplaatsen naar het Noord-Willemskanaal</p>	<p>Fosfaatbelasting op het meer verminderen door poldergemaal Hoornsedijk op nagenoeg dezelfde locatie te vervangen en daaraan een technische oplossing te koppelen door bij de uitstroom van het gemaal een ijzerzandpassage te maken welke het fosfaat bindt en daarmee uit het water haalt.</p>	<p>Afwenteling van water naar het buurwaterschap Hunze en Aa's past niet in het beleid. De impact van het verplaatsen van het gemaal op de polder (oa inrichting) is groot, het water uit de polder is met name in de zomer hard nodig op het meer ten behoeve van peilbeheer. Ten behoeve van de waterkwaliteit is fosfaat niet gewenst op het meer. Daarom werken aan een technische oplossing om fosfaatlozing op het meer te voorkomen in combinatie met de bouw van een nieuw gemaal.</p>
<p>(3 en 6) Verwijderen opwervend slib en hiermee het realiseren van moeraszones en ondieptes.</p>	<p>Realisatie van natuurvriendelijke zones/oeveren ten behoeve van vis en ondergedoken waterplanten tussen de Meerschapsstuw en de Piccardthofplas.</p>	<p>Afgesproken is om samen met het gebied een alternatief te zoeken voor deze maatregelen.</p>

Nadere toelichting bij tabel 1.

Vispasseerbaar maken kunstwerken (1);

De maatregel als opgenomen in het besluit betreft het vispasseerbaar maken van kunstwerken. Het betreffende traject van de kunstwerken is de verbinding tussen het Paterswoldsemeer en de Piccardthofplas.

Door aanpassing van de peilvakken ten behoeve van de waterafvoer kan met één vispassage worden volstaan. Aanvullend is het verdiepen van een deel van de watergang ter compensatie van het verwijderen van het kunstwerk en het vispasseerbaar maken. De doelrealisatie (vispasseerbaar maken van het traject) blijft gelijk. De wijziging is een gevolg van nadere uitwerking in de planfase en een koppeling met waterafvoer. De aangepaste scope is voor vissen ook efficiënter, omdat ze nu maar één kunstwerk hoeven te passeren. Daarnaast worden in het traject rustplaatsen met waterplanten gecreëerd voor vis.

Afkoppelen polderwater, verbeteren waterafvoer (2 en 8);

Afvoercapaciteit

De scope voor de waterafvoer wijzigt van de bouw van een gemaal aan het Noord-Willemskanaal naar de verbreding en optimalisatie van de huidige afvoerroute van het bemalingsgebied. De Meerschapsstuw wordt vervangen door een bredere stuw die geautomatiseerd wordt. Hierdoor kan het peil van het Paterswoldsemeer beter worden beheerst.

Doorkijk na 2021: Mogelijk is in de toekomst een aanvullende maatregel noodzakelijk in de vorm van de bouw van een gemaal aan de zuidzijde van de A7, ten behoeve van de totale afvoer van bemalingsgebied De Verbetering (incl. verstedelijking). De wijziging is een gevolg van nadere uitwerking en analyse in de planfase. De scenario's hiervoor worden in een later stadium aan u voorgelegd. Financiële programmering na 2021.

Hoornse Dijk

De scope voor gemaal Hoornse Dijk wijzigt van verplaatsing van het gemaal richting Noord-Willemskanaal naar een technische oplossing met herbouw van het gemaal en een ijzerzandbassin op nagenoeg dezelfde locatie.

De doelrealisatie (verwijderen van de P-belasting op het meer) blijft gehandhaafd. Behoud van gebiedseigen water wordt verbeterd en dus neemt behoefte aan inlaat van gebiedsvreemd water af. De wijziging is een gevolg van nadere uitwerking in de planfase, meer inzicht in gevolgen en herijking van aannames in de definitiefase.

Opwervelend slib en inrichten moeraszones (3 en 6)

De scope van het project is nu nog de realisatie van 3 hectare moeraszone, gebruik makend van te baggeren slib uit het Paterswoldsemeer. De maatregel als opgenomen in het besluit betreft het verwijderen van de opwervelende nutriënrijke sliblaag en het inrichten van een moeraszone.

Afgesproken is om samen met het gebied een alternatief te zoeken voor deze maatregelen.

Kaart 1. Bemalingsgebied De Verbetering

